

Þjóðhagsspá Hagstofu Íslands

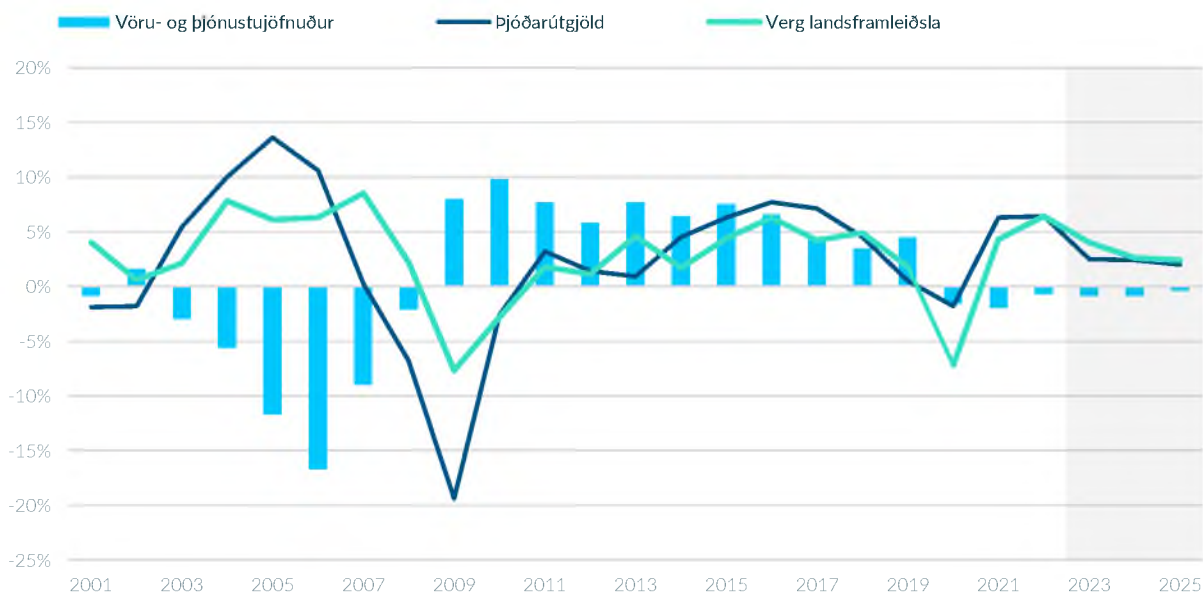
Í fjárlagafrumvarpi

Kynning:
September 2023

Helstu niðurstöður

- Reiknað með hægari hagvexti miðað við undanfarin ár.
- Dregur úr vexti einkaneyslu.
 - Fjármálaskilyrði hafa þrengst en staða vinnumarkaðar enn sterk.
- Hægari aukning fjárfestingar.
 - Aukning á breiðum grunni í atvinnuvegarfjárfestingu á þessu ári.
 - Samdráttur í opinberri fjárfestingu í ár.
- Framlag utanríkisviðskipta til hagvaxtar eykst.
 - Aukin umsvif ferðaþjónustu.
 - Hægir á innflutningi í samræmi við innlenda eftirspurn.
- Verðbólga nær hámarki í ár.

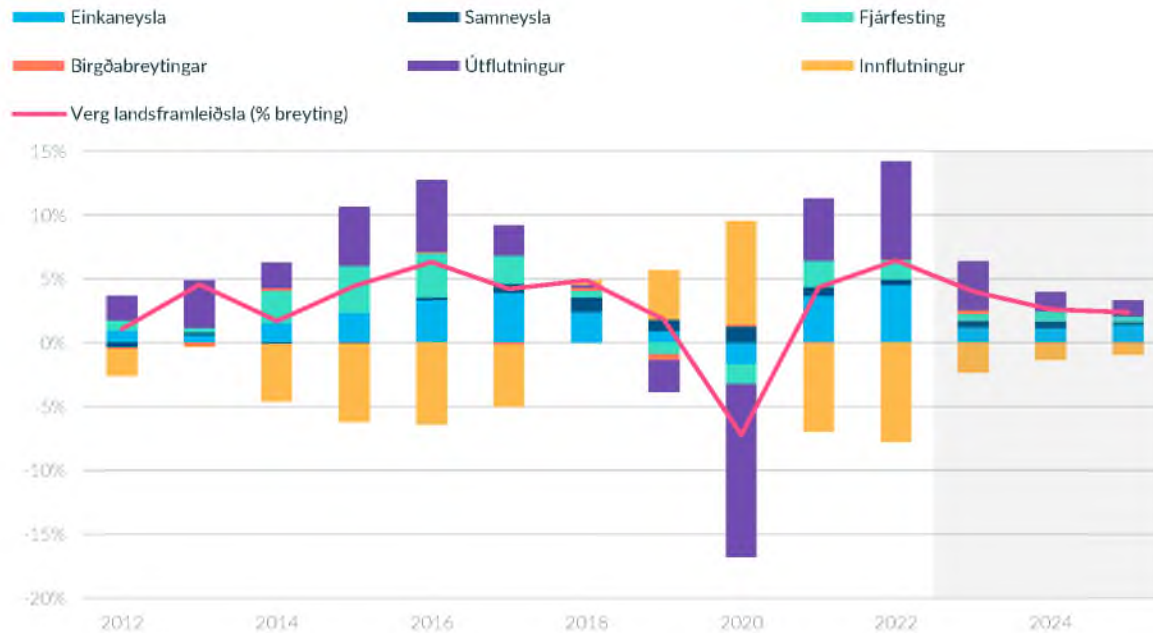
Hagvöxtur, þjóðarútgjöld og vöru- og þjónustujöfnuður

Heimild: Hagstofa Íslands.

- Kraftmikill hagvöxtur á síðasta ári
 - Sá mesti síðan 2007.
- Hægir á hagvexti í ár og spáð um 4% aukningu
 - Enn lægri m.v. hagvöxt á mann.
- Reiknað með 2,6% hagvexti árið 2024
- Eftir því sem hagkerfið kælist hægir á innlendri eftirspurn en reiknað er með að þjóðarútgjöld aukist um 2,5% í ár og 2,4% á því næsta.
- Jöfnuður vöru og þjónustu neikvæður um 0,9% af VFL í ár en gert ráð fyrir afgangi árið 2027.

Framlag til hagvaxtar

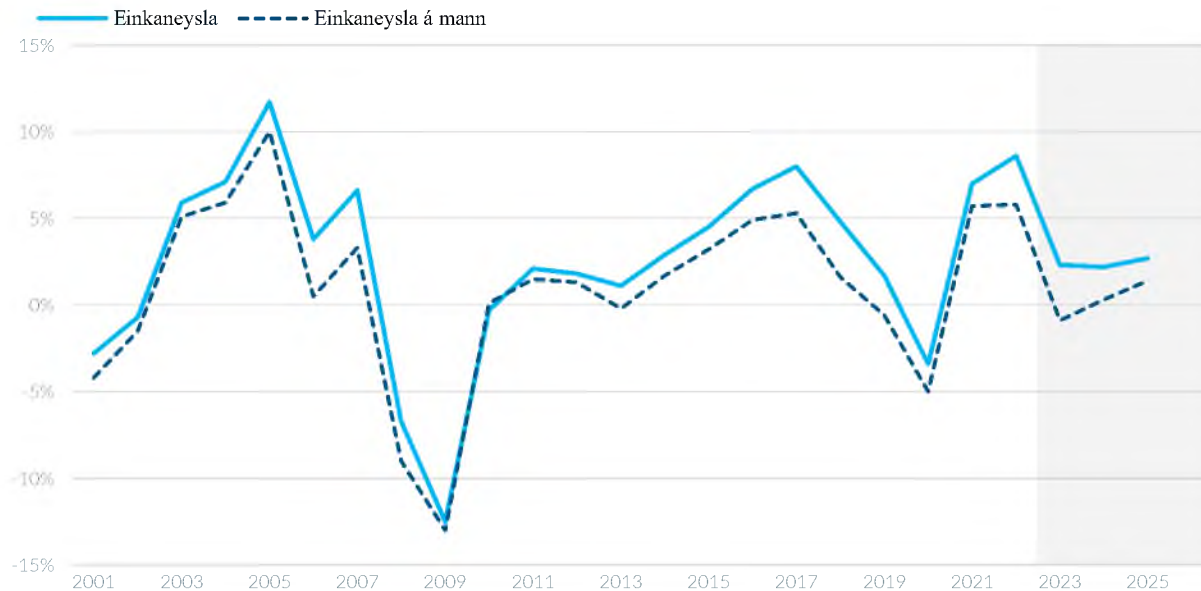

Heimild: Hagstofa Íslands.

- Einkaneysla hefur verið megindrifkraftur hagvaxtar síðustu tvö ár, ásamt fjárfestingu.
- Horfur á að hagvöxtur verði á breiðum grunni í ár.
 - Utanríkisverslun og einkaneysla helstu drifkraftar.
- Hagvöxtur drifinn áfram að mestu af einkaneyslu og fjárfestingu 24-25.

Einkaneysla

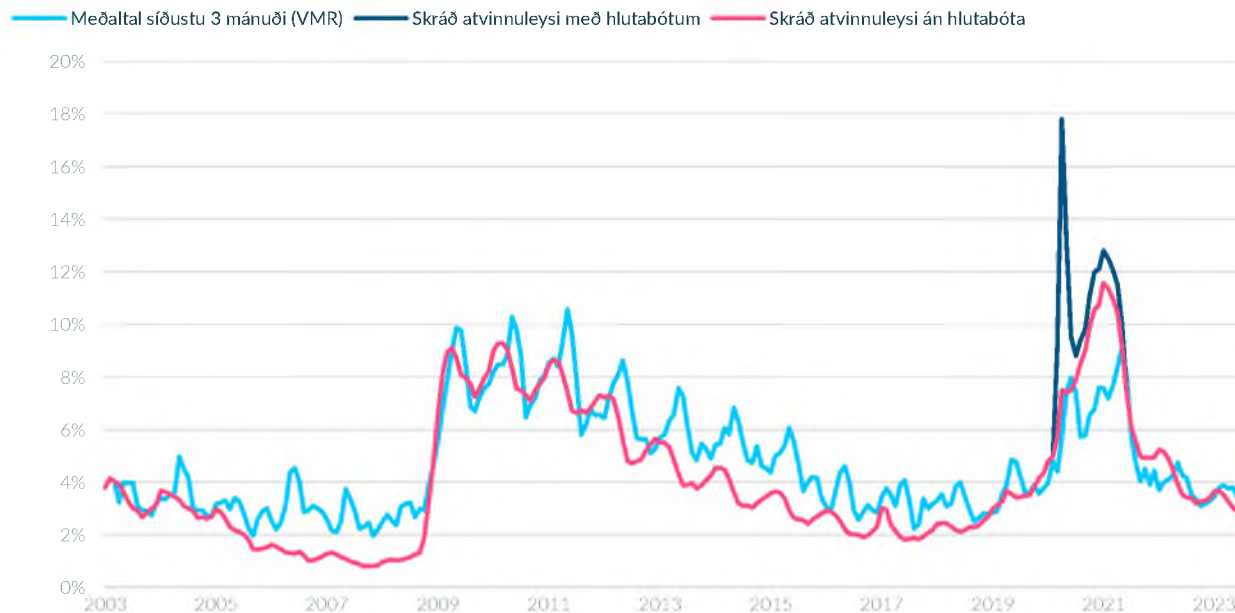
Raunbreyting milli ára

Heimild: Hagstofa Íslands.

- Áætlað er að einkaneysla aukist um 2,3% í ár...
 - Fleiri heildarvinnustundir styðja við einkaneyslu í ár.
 - Fólksfjölgun mikil
 - Lítið atvinnuleysi
 - Kjarasamningsbundnar launahækkanir studdu við einkaneyslu í byrjun árs
 - Á móti vega þrengri fjármálaskilyrði sem draga úr einkaneyslu.
- ... og 2,2% á næsta ári...
 - Áframhaldandi fólksfjölgun.
 - Kaupmáttur launa eykst samhliða lægri verðbólgu.
- ... en að einkaneysla á mann dragist saman í ár.

Atvinnuleysi

Heimild: Hagstofa Íslands og Vinnumálastofnun

- Staða á vinnumarkaði batnað mikið síðustu tvö ár.
- Gert er ráð fyrir að atvinnuleysi verði 3,7% í ár að meðaltali og 4% á næsta ári.
- Fólki á vinnufærum aldri fjölgaði um 2,7% í fyrra og horfur eru á enn meiri aukningu í ár.
 - Fjölgunin á fyrstu 7 mánuðum ársins var 3,9% að meðaltali.
- Gert er ráð fyrir að raunlaun hækki um 0,2% í ár og 0,9% á næsta ári.
- Óvissa um launaþróun næstu ára
 - Samningar renna út í byrjun næsta árs.

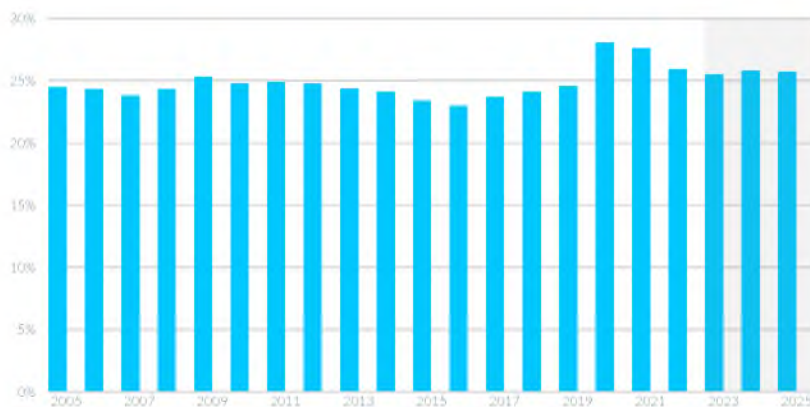
Samneysla

Raunbreyting milli ára

Samneysla

Hlutfall af vergri landsframleiðslu

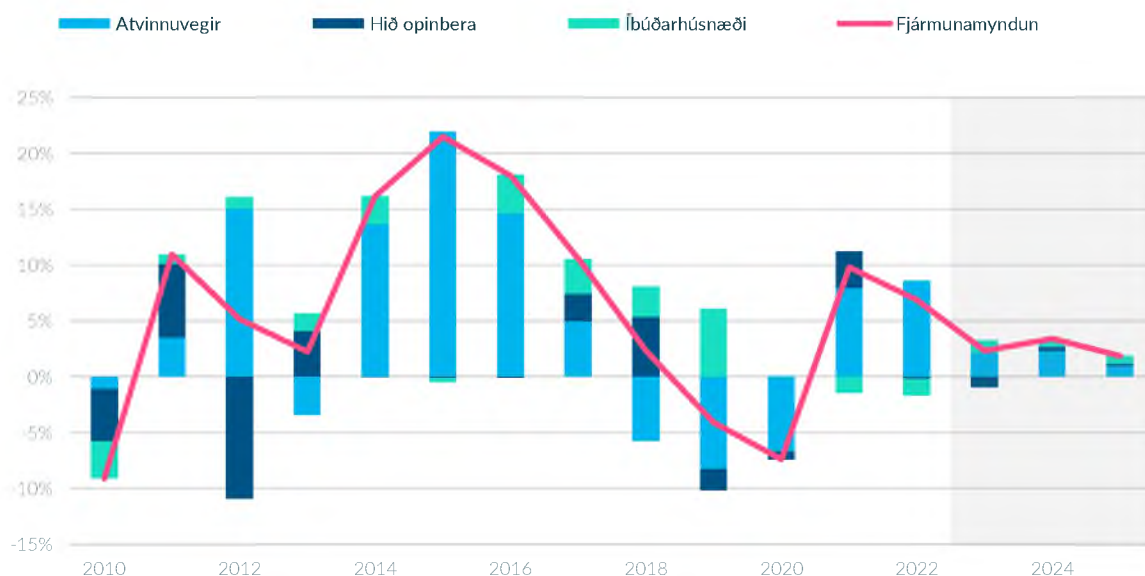

Heimild: Fjármála- og efnahagsráðuneytið, Hagstofa Íslands og sveitarfélög.

- Gert er ráð fyrir að samneysla vaxi um 2% í ár og á næsta ári.
- Árið 2025 er áætlað að heldur dragi úr vextinum og samneysla vaxi um 0,8%.
- Hluttur samneyslu af VLF 25,9% árið 2022.
- Gert ráð fyrir að hlutfallið verði 25,7% árið 2025.

Fjármunamyndun og framlög undirliða

Raunbreyting milli ára

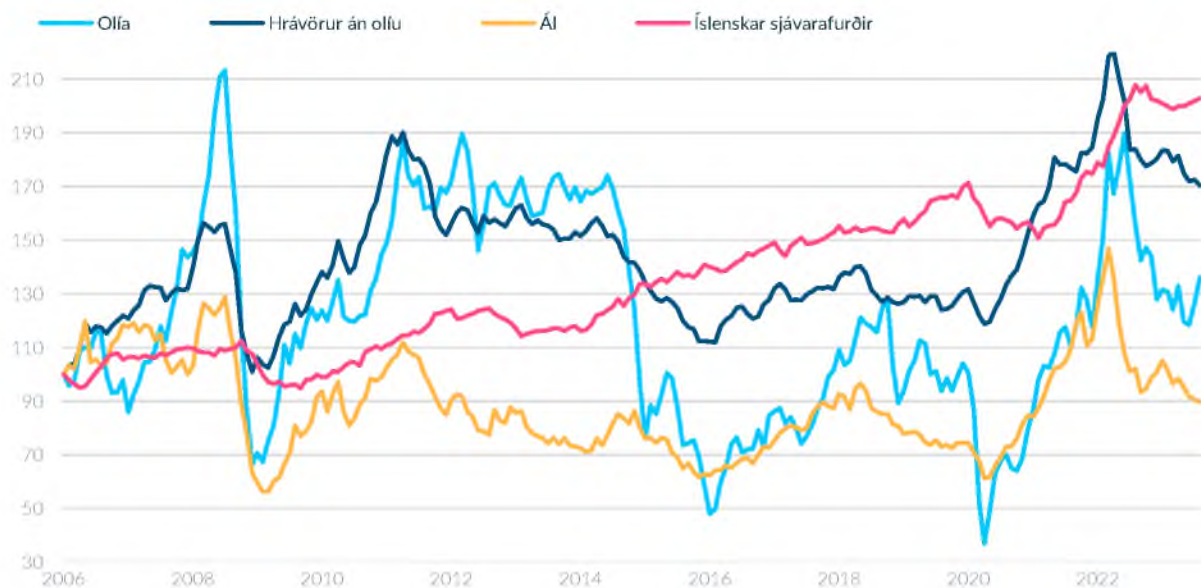

Heimild: Hagstofa Íslands.

- Þróttmikill vöxtur atvinnuvegafjárfestingar 2021-22.
 - Hluttur atvinnuvegafjárfestingar í VLF ekki meiri síðan 2018.
- Hægari vöxtur atvinnuvegafjárfestingar í ár og út spátímam.
 - Reiknað með 3,5% vexti í ár og 3,7% árið 24.
 - Þrengri fjármögnunarskilyrði.
- Samdráttur í opinberri fjárfestingu í ár.
- Samdráttur í íbúðafjárfestingu átta ársfjórðunga í röð.
- Reiknað með að heildarfjárfesting aukist um 2,3% í ár og 3,4% árið 2024.
- Hluttur fjárfestingar í VLF rúmlega 23% í ár og því næsta en fer lækkandi eftir það.
 - Þó yfir meðaltali síðustu 25 ára.

Hrávöruverð á heimsmarkaði

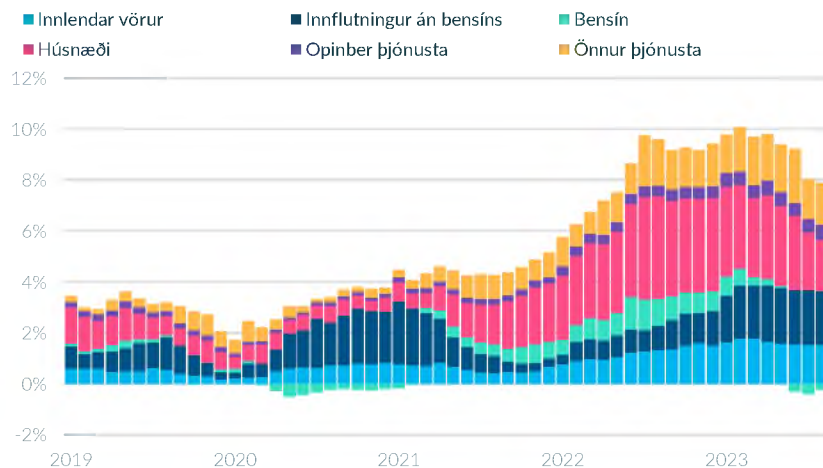
Vísitala (2006=100)

Mánaðarlegar tölur, síðasta gildi ágúst 2023.
Heimild: Alþjóðabankinn, Hagstofa Íslands.

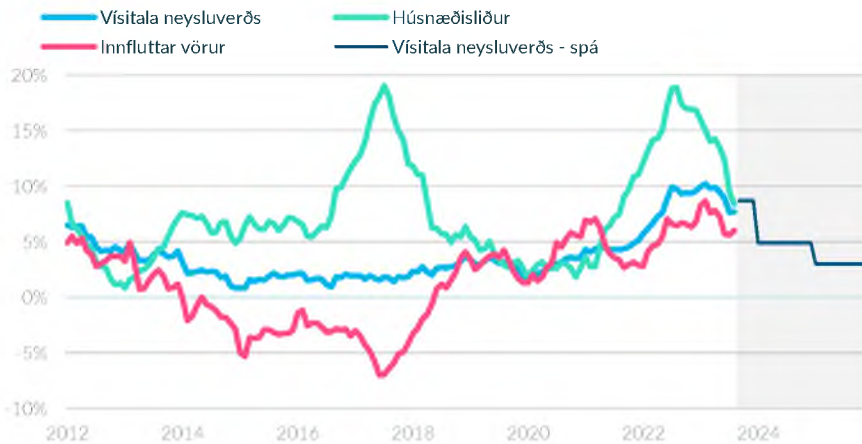
- Verð á olíu tók að lækka á haustmánuðum í fyrra.
- Olíuverð hélst nokkuð stöðugt á fyrri hluta árs.
- Heimsmarkaðsverð á áli hækkaði í byrjun árs en hefur gefið eftir síðastliðna mánuði.
- Búist við að verð á hrávörum lækki að jafnaði í ár.
- Verð útfluttra sjávarafurða hækkaði mikið í fyrra.
- Góður bati í viðskiptakjörum síðastliðin 2 ár.
- En búist við að þau versni í ár.

Framlag undirliða til verðbólgu

Vísitala neysluverðs

Breyting frá fyrra ári

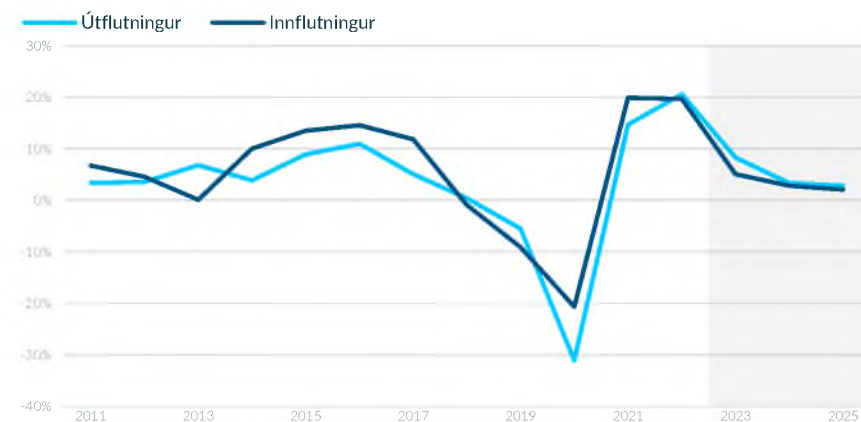

Heimild: Hagstofa Íslands.

- Verðbólga náði hámarki í upphafi árs.
 - Ársbreyting náði 10,2% í febrúar en var 7,7% í ágúst.
 - Dregið úr þætti húsnæðis en hlutur annarrar þjónustu aukist.
 - Reiknað með 8,7% verðbólgu í ár að meðaltali.
- Spáð 4,9% verðbólgu árið 2024.
 - Hjöðnun erlendrar verðbólgu.
 - Minnkandi spenna í hagkerfinu.
- Gengi krónunnar styrkst á árinu.
 - Lækkað í september.

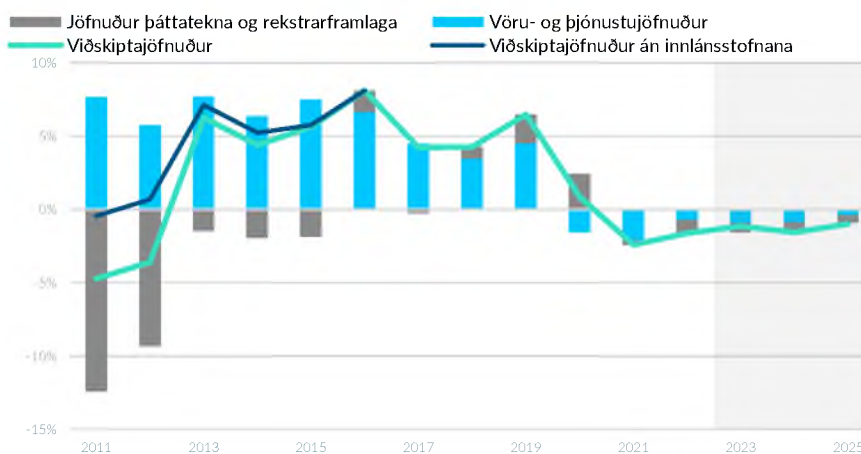
Útanríkisviðskipti

Raunbreyting milli ára

Viðskiptajöfnuður

Hlutfall af vergri landsframleiðslu

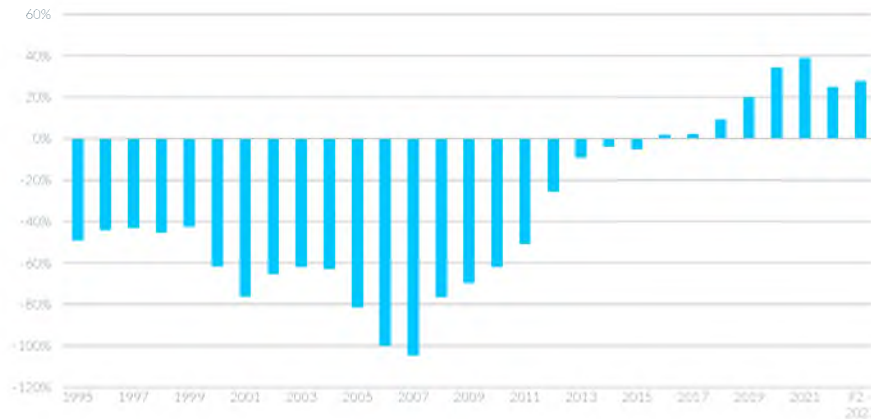

Heimild: Hagstofa Íslands og Seðlabanki Íslands.

- Útlit er fyrir um 8,3% vöxt útflutnings í ár og 3,3% á næsta ári.
 - 2,2 milljón ferðamanna í ár og um 2,3 á næsta ári.
 - Loðnuvertíðin búhnykkur í ár og aukinn þorskvóti á næsta ári.
- Búist er við að innflutningur vaxi um 5,1% í ár en 2,8% á næsta ári.
 - Utanlandsferðir Íslendinga nálægt fjölda ársins 2018.
 - Hægir á innlendri eftirspurn.
- Halli á viðskiptajöfnuði til ársins 2026.
 - 1,1% af VLF í ár og um 1,6% á næsta ári.
 - Viðskiptakjör versna milli ára.

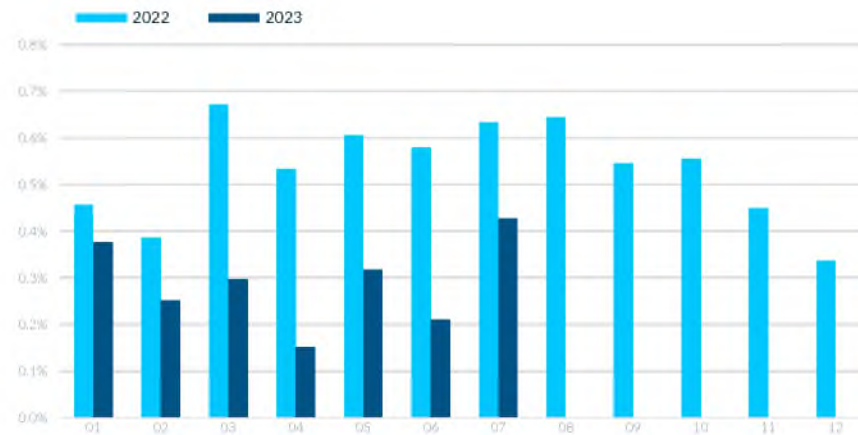
Hrein erlend staða þjóðarbúsins

Hlutfall af vergri landsframleiðslu

Hrein ný útlán til heimila

Hlutfall af vergri landsframleiðslu

Heimild: Hagstofa Íslands og Seðlabanki Íslands.

- Skuldahlutföll heimila við eða undir sögulegu lágmarki.
 - Dregið hefur úr nýjum útlánnum til heimila.
 - Vaxtaendurskoðun á hluta óverðtryggðra lána næstu tvö ár.
 - Óvissa um útlánavexti en verðbólga hjaðnar á spátímanum.
- Skuldir atvinnufyrirtækja um 80% af VLF.
 - Aukning í nýjum útlánnum.
 - Mest aukning til byggingarstarfsemi og fasteignafélaga.
- Aukning erlendra eigna umfram aukningu erlendra skulda.
 - Erlend eignastaða jákvæð um 29% af VLF.

Övissupættir

- Verðbólguþróun innanlands og erlendis.
- Alþjóðlegar efnahagshorfur.
- Niðurstöður kjarasamninga.
- Stríðsátök í Úkraínu.

Þjóðhagsspá

	2022*	2023	2024	2025	Framreikningur		
					2026	2027	2028
Einkaneysla <i>Private final consumption</i>	8.6 (8,6)	2.3 (1,9)	2.2 (2,1)	2.7 (2,8)	2.5 (2,5)	2.5 (2,5)	2.5 (2,5)
Samneysla <i>Government final consumption</i>	1.6 (1,6)	2 (2)	2 (1,7)	0.8 (0,8)	0.3 (0,3)	0.9 (0,9)	0.7 (0,7)
Fjármunamyndun <i>Gross fixed capital formation</i>	6.9 (6,9)	2.3 (4,5)	3.4 (5,5)	1.9 (2,7)	4.2 (1,5)	1.1 (0,5)	1.8 (2,3)
Atvinnuvegafjárfesting <i>Business investment</i>	15.2 (15,2)	3.5 (3,4)	3.7 (5,4)	1.6 (2,7)	4.7 (0,2)	1.2 (0,3)	1.3 (2,1)
Fjárfesting í íbúðarhúsnæði <i>Housing investment</i>	-6.3 (-6,3)	5.2 (14,1)	3.3 (8,1)	3.2 (3,9)	3.1 (3,4)	2.9 (2,9)	2.9 (2,9)
Fjárfesting hins opinbera <i>Public investment</i>	-0.9 (-0,9)	-5.3 (-3,5)	2.3 (2,1)	1 (1)	3.4 (3,4)	-2.2 (-2,2)	2.1 (2,1)
Þjóðarútgjöld alls <i>National final expenditure</i>	6.4 (6,4)	2.5 (2,6)	2.4 (2,7)	2 (2,3)	2.3 (1,7)	1.8 (1,7)	1.9 (2)
Útflutningur vöru og þjónustu <i>Exports of goods and services</i>	20.6 (20,6)	8.3 (7,8)	3.3 (3,3)	2.8 (2,9)	2.9 (2,8)	3.4 (2,8)	2.9 (2,7)
Innflutningur vöru og þjónustu <i>Import of goods and services</i>	19.7 (19,7)	5.1 (5,1)	2.8 (3,4)	2.1 (2,3)	2.3 (1,7)	1.8 (1,4)	1.9 (1,8)
Verg landsframleiðsla <i>Gross domestic product</i>	6.4 (6,4)	4 (3,8)	2.6 (2,7)	2.4 (2,6)	2.6 (2,2)	2.5 (2,3)	2.3 (2,4)
Vöru- og þjónustujöfnuður (% af VLF)							
<i>Goods and services balance (% of GDP)</i>	-0.7 (-0,7)	-0.9 (-1,6)	-0.9 (-1,4)	-0.4 (-0,9)	0 (-0,3)	0.6 (0,4)	1.1 (0,9)
Viðskiptajöfnuður (% af VLF)							
<i>Current account balance (% of GDP)</i>	-1.6 (-1,5)	-1.1 (-2,2)	-1.6 (-1,9)	-1 (-1,4)	-0.5 (-0,8)	0 (-0,1)	0.6 (0,4)
VLF á verðlagi hvers árs, ma. kr. <i>Nominal GDP, billion ISK</i>	3766 (3766)	4190 (4112)	4529 (4441)	4795 (4716)	5061 (4957)	5325 (5211)	5599 (5491)
Vísitala neysluverðs <i>Consumer price index</i>	8.3 (8,3)	8.7 (8,2)	4.9 (4,6)	3 (3)	2.6 (2,6)	2.5 (2,5)	2.5 (2,5)
Gengisvísitala <i>Exchange rate index</i>	-3 (-3)	3.9 (4,3)	0.1 (0)	0 (0)	0 (0)	0.1 (0)	0 (0)
Raungengi <i>Real exchange rate</i>	3.9 (3,9)	-0.7 (-1,7)	1.6 (2,2)	0.8 (0,8)	0.6 (0,6)	0.4 (0,6)	0.5 (0,6)
Atvinnuleysi (% af vinnuafli)							
<i>Unemployment rate (% of labour force)</i>	3.8 (3,8)	3.7 (3,8)	4 (4)	4.1 (4,1)	4.1 (4,2)	4.1 (4,1)	4 (4)
Kaupmáttur launa <i>Real wage rate index</i>	0 (0)	0.2 (0,4)	0.9 (0,8)	1.1 (1,1)	1.4 (1,5)	1.6 (1,5)	1.6 (1,5)
Hagvöxtur í helstu viðskiptalöndum <i>GDP growth in main trading</i>	3.4 (3,1)	1.1 (0,7)	1.4 (1,4)	1.9 (2)	1.8 (1,8)	1.6 (1,6)	1.6 (1,6)
Alþjóðleg verðbólga <i>World CPI inflation</i>	7.6 (7,8)	5.5 (5,3)	3 (2,3)	2.2 (2,2)	2 (2)	2 (1,9)	2 (1,9)
Verð útflutts áls <i>Export price of aluminum</i>	31.4 (31,4)	-14.9 (-8,9)	1.9 (4,7)	4.7 (3,9)	4.1 (3,6)	4.1 (3,4)	1.9 (1,9)
Olíuverð <i>Oil price</i>	39.8 (39,8)	-20.1 (-14,8)	-6.8 (-5,5)	-4 (-5,8)	-3.1 (-4,9)	-2.7 (-4)	-2.3 (-3,2)

* Bráðabirgðatölur. *Preliminary figures.*